

Malgrat que se'l considera un dels millors directors de tots els temps i un dels més influents, quan es parla d'Akira Kurosawa encara hi ha una certa tendència a simplificar l'abast del seu cinema respecte a altres grans mestres japonesos. Un procés de menysteniment convertit en tòpic quan se l'etiqueta d'èpic i visceral en contraposició a la sobrietat, el lirisme i la serenitat d'altres referents com són Kenji Mizoguchi, Yasujirō Ozu o Mikio Naruse, aquest últim reivindicat més recentment. Per no dir estereotips com que el seu estil és massa «occidentalitzat» o que la seva «japonesitat» és massa emfàtica.

Cicles com aquest que el cinema Truffaut li dedica, ofereixen l'oportunitat d'apreciar el conjunt de la seva filmografia més enllà dels títols emblemàtics que vertebraven una llarga carrera i, per tant, descobrir una trajectòria creativa ben diversa, que va des de la dècada dels quaranta fins als noranta, amb obres que van saber captar la pulsio d'un país que va viure la plenitud de la guerra imperialista fins al declivi d'un model d'expansió econòmic, vivint entremig els efectes devastadors de l'apocalipsi nuclear, la derrota militar, l'ocupació estrangera, la reconstrucció econòmica i moral o la reivindicació de les formes i costums tradicionals.

Amant del cinema des que va irrompre a la seva cultura, va començar a treballar com a narrador de pel·lícules mudes per al públic (benshi), abans d'exercir d'ajudant de director i a debutar com a director amb *La llegenda del gran judo* (1943), un film d'encàrrec anterior a *Karate Kid*. Poc després, no tardaria a demostrar que tenia bon pols per dirigir films del gènere policí (*Rashomon* també la podríem emmarcar aquí) i pel·lícules de samurai, alguns com *Els set samurai* i *Yojimbo*, homenatjats (per no dir plagiat) per Hollywood en westerns com *Els set magnífics* i *Per un grapat de dòlars*. Això, sense deixar de ser un humanista confessat i ser crític amb la societat i el govern (*Ikiru*/Viure, com a gran exemple) i

plasmar a les seves obres la influència de tantes i diverses disciplines artístiques (la literatura, el teatre i la pintura). I tot, concebut un estil cinematogràfic propi: genèricament, fent un ús habitual del teleobjectiu i rodar amb més d'una càmera (per aconseguir no només aplanar l'enquadrament sinó oferir una major distància als intèrprets i, alhora, ressaltar-ne les seves interpretacions), així com capturar els elements meteorològics.

El cinema de Kurosawa vibra i té una profunda petja en l'espectador. Ho té per una conjunció d'equilibris entre la posada en escena (molt física, tan plàstica) i uns personatges tant diguem-ne teatrals (siguin amb interpretacions histriòniques com contingudes). Hi trobem fons amb decorats que van des de la lletjor d'unes ruïnes d'un castell o una barraca, a una oficina asèptica, però també la bellesa colpidora que ofereix la naturalesa, amb elements com la pluja, els llamps i el vent que van més enllà del pur formalisme estètic per abraçar un component simbòlic que ajuda a plasmar les pulsions internes dels personatges.

El suport de cineastes admiradors de la seva obra com George Lucas, Francis Ford Coppola, Francis Scorsese o Steven Spielberg li van permetre rodar, durant els últims anys de vida, algunes pel·lícules que el mantenien a l'avantguarda, regalant-nos obres monumentals com *Ran* o deliris pictòrics amb un to demiúrgic com *Kagemusha* o la mateixa *Somnis*, en què la pintura es feia real com mai havíem vist fins aleshores. El mateix Kurosawa ho reconeixia: «No em considero un realista. M'esforço per ser-ho, però no ho sóc. No aconseguixo ser realista perquè soc sentimental. Em sento vinculat profundament a les arts plàstiques, a la bellesa. No puc mirar fredament la realitat». D'aquí que se'l consideri un pintor de cel·luloide.

Jordi Camps Linnell
Col·lectiu de Crítics de Cinema de Girona

del 20 de gener
al 14 d'abril del 2025

CICLE AKIRA KUROSAWA

20/01 18:30 / 20:30

RASHÔMON

Japó, 1950. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Machiko Kyô, Masayuki Mori, Takashi Shimura. **Gènere:** Drama, intriga. **Durada:** 88 min.
Japó, segle XII. A Kyoto, sota les portes del derruït temple de Rashomon, es guareixen de la torrencial pluja un llenyataire, un sacerdot budista i un pelegrí. Tots tres discuteixen sobre el judici un bandit, acusat d'haver mort un senyor feudal i violat la seva dona.

27/01 20:00

EL IDIOTA / HAKUCHI

Japó, 1951. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Masayuki Mori, Setsuko Hara, Takashi Shimura. **Gènere:** drama. **Durada:** 166 min.
Adaptació de la novel·la homònima de Dostoievski. Kameda, condemnat a mort per crims de guerra, a l'últim moment se salva de ser afusellat. La commoció li provoca durant un cert temps forts atacs epilèptics; però, allora, s'hi produeix una profunda transformació que alguns consideren "idiotesa".

03/02 20:00

VIVIR / IKIRU

Japó, 1952. **Intèrprets:** Takashi Shimura, Nobuo Kaneko, Kyôko Seki, Makoto Kabori. **Gènere:** Drama. **Durada:** 143 min.
Kanji Watanabe és un vell funcionari públic que arrossega una vida monòtona i grisa, sense fer pràcticament res. Tot i això, no és conscient del buit de la seva existència fins que un dia li diagnostiquen un càncer incurable. Amb la certesa que la fi dels seus dies s'acosta, hi sorgeix la necessitat de buscar un sentit a la vida.

10/02 20:00

LOS SIETE SAMURAI / SHICHININ NO SAMURAI

Japó, 1954. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Takashi Shimura, Yoshio Inaba, Seiji Miyaguchi. **Gènere:** aventures, drama. **Durada:** 205 min.
Un llogaret de camperols indefensos és repetidament atacat i saquejat per una banda de forajidos. Uns vilatans van a la ciutat amb l'objectiu de contractar un grup de samurais per protegir-los. Diversos samurais es van incorporant un a un al singular grup que finalment es dirigeix al llogaret.

17/02 18:00 / 20:30

TRONO DE SANGRE / KUMONOSU-JÔ

Japó, 1957. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Isuzu Yamada, Takashi Shimura, Akira Kubo. **Gènere:** drama. **Durada:** 110 min.
Adaptació de Macbeth de William Shakespeare. Quan els generals Taketori Washizu i Yoshaki Miki tornen d'una victoriosa batalla, es troben al camí amb una estranya dona gran, que profetitza que Washizu arribarà a ser el senyor del Castell del Nord.

24/02 18:00 / 20:30

LOS BAJOS FONDOS / DONZOKO

Japó, 1957. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Isuzu Yamada, Kyôko Kagawa, Ganjiro Nakamura. **Gènere:** drama. **Durada:** 137 min.
En un barri miserable i insalubre del Tòquio feudal, hi ha un alberg, regentat per Robukei i la seva dona, on es pot trobar allotjament per pocs diners. Allà hi conviuen gents de tots els estrats socials, que ara pertanyen al baix proletariat: un antic policia, un vell artesà, un actor fracassat, un lladre i una prostituta.

03/03 18:00 / 20:30

LA FORTALEZA ESCONDIDA / KAKUSHI TORIDE NO SAN-AKUNIN

Japó, 1958. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Minoru Chiaki, Misa Uehara, Takashi Shimura. **Gènere:** aventures. **Durada:** 139 min.
Matashichi (Kamatari Fujiwara) i Tahei (Minoru Chiaki) són dos soldats fugits del conflicte bèl·lic, que busquen l'enriquiment. Quan troben or, s'adonen que són vigilats per un misteriós home, que finalment resulta ser el cèlebre general Roku-rota Makabe (Toshiro Mifune).

10/03 18:00 / 20:30

YOJIMBO / YÔJINBÔ

Japó, 1961. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Tatsuya Nakadai, Yôko Tsukasa, Isuzu Yamada. **Gènere:** acció, drama. **Durada:** 110 min.
Al segle XIX, en un Japó encara feudal, un samurai arriba a un poblat, on dues bandes de mercenaris lluiten entre si pel control del territori. Molt aviat el nouvingut dóna mostres de ser un guerrer invencible, i per això els caps de les dues bandes intenten contractar els seus serveis.

17/03 18:30 / 20:30

SANJURO / TSUBAKI SANJÛRÔ

Japó, 1962. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Tatsuya Nakadai, Keiju Kobayashi, Yûzô Kayama. **Gènere:** acció, aventures. **Durada:** 96 min.
Al Japó de l'era Tokugawa, un grup de nou joves samurais està decidit a acabar amb la corrupció regnant i acabar amb tots els que hi estan relacionats. Poc després, apareix Sanjuro, un personatge sortit dintre les ombres, que començarà a actuar i a posar ordre enmig del caos.

24/03 20:00

EL INFIERNO DEL ODIO / TENGOKU TO JIGOKU

Japó, 1963. **Intèrprets:** Toshirô Mifune, Kyôko Kagawa, Yutaka Sada, Takashi Shimura. **Gènere:** cine negre, thriller, intriga, drama. **Durada:** 143 min.
En un moment crucial de la vida financera, Gondo (Toshirô Mifune), un directiu d'una important empresa de sabates, rep la notícia que el seu fill ha estat segrestat. El rescat exigint és una gran quantitat de diners, però Gondo la necessita per tancar una negociació que li donarà el control de l'empresa.

31/03 18:00 / 20:30

DERSU UZALA

URSS, 1975. **Intèrprets:** Maksim Munzuk, Yuriy Solomin, Svetlana Danilchenko. **Gènere:** Aventures, drama. **Durada:** 141 min.
El capità Vladimir Arseniev i el seu destacament han de fer unes prospeccions geològiques als boscos de la taiga siberiana. La immensitat del territori i la duresa del clima fan que s'extravii. Condemnat a vagar per una terra salvatge, Vladimir coneix Dersu Uzala, un caçador nòmada que coneix el territori.

07/04 20:00

KAGEMUSHA

Japó, 1980. **Intèrprets:** Tatsuya Nakadai, Tsutomu Yamazaki, Kenichi Hagihara, Daisuke Ryû. **Gènere:** drama. **Durada:** 180 min

Al Japó medieval, devastat per les guerres feudals, un vulgar lladre és elegit per substituir un poderós senyor de la guerra, que acaba de morir.

14/04 20:00

RAN

Estats Units, 1985. **Intèrprets:** Tatsuya Nakadai, Akira Terao, Jinpachi Nezu, Pitâ. **Gènere:** drama, bèl·lic. **Durada:** 160 min
Al Japó medieval, el poderós senyor Hidetora decideix abdicar i repartir els seus dominis entre els seus tres fills. El menor considera que la idea és absurda i només servirà per a causar problemes. El seu pare, enfurit, el deshereda. Molt aviat descobrirà el seu error: l'ambició farà que els seus fills majors s'enfrontin pel poder en una cruenta guerra. S'inspira en el drama de Shakespeare "El rei Lear".